

В ході основного етапу впровадження ПОС розробляється (уточнюються) наступні документи: рекомендації щодо ПОС в СО; перелік сценаріїв та ситуацій в СО, узгоджених із сценаріями, що відпрацьовані у ЗС України; Каталог спроможностей СО; Оперативні Концепції СО; проект завдань СО; перелік функціональних груп спроможностей та їх зміст; необхідні оперативні спроможності сил складової СО; стан складової СО; удосконалення нормативно-правої бази у сфері оборони; система оцінювання ризиків та управління ними; положення щодо участі складової СО у Комплексному оборонному огляді; проект Комплексного плану розвитку спроможностей СО; проект плану утримання та розвитку спроможностей СО; оцінювання спроможностей в ході ПОС; оцінка ризиків; економічна і господарська діяльність СО.

Заключний етап впровадження ПОС включатиме: відпрацювання інформаційно-аналітичного матеріалу, який узагальнює результати впровадження ПОС та використовується під час прийняття рішень щодо забезпечення оборони держави; оформлення результатів впровадження ПОС; громадське обговорення результатів впровадження ПОС у СО; організацію погодження із зацікавленими центральними органами державної влади, доопрацювання та подання необхідних документів до Кабінету Міністрів України щодо впровадження ПОС; супроводження розгляду документів ПОС; розроблення пропозицій щодо підготовки проектів необхідних законодавчих та інших нормативно-правових актів.

УДК 355.45

Неклонський І.М., кандидат військових наук, доцент кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт Національного університету цивільного захисту України, полковник служби цивільного захисту; **Катещенок А.В.**, начальник центру охорони праці і пожежно-технічного нагляду Служби безпеки України, полковник

МЕТОД CARVER ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИЯВЛЕННЯ ВРАЗЛИВИХ ЦІЛЕЙ ДЛЯ ДИВЕРСІЙНИХ СИЛ ПРОТИВНИКА ПІД ЧАС ОЦІНЮВАННЯ ДИВЕРСІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ВАЖЛИВИХ ОБ'ЄКТІВ

З докорінними змінами у зовнішньому та внутрішньому безпековому середовищі України, що обумовили перегляд загроз національній безпеці, серед проблемних питань оцінювання загроз об'єктам і системам критичної інфраструктури держави набули актуального значення такі поняття як «терористично уразливі об'єкти», «диверсійна стійкість», «фізичний захист».

У випадку розв'язання сучасної війни противник буде прагнути завдати поразки не тільки збройним силам протиборчої сторони, але і важливим об'єктам, розташованим у глибокому тилу. Зоною потенційної небезпеки буде вважатись територія, прилегла до державного кордону (рубежу зіткнення протиборчих сторін), в межах якої можливі активні дії диверсійно-розвідувальних формувань. Глибина даної зони, як правило, може складати до 450 км. Точні розміри визначаються військовим командуванням на підставі даних органів військової розвідки.

З метою нанесення максимальної матеріальної шкоди противнику постійно удосконалюються бойові можливості і способи застосування диверсійно-розвідувальних формувань. Разом з тим, сучасні методи визначення вразливості об'єктів і систем критичної інфраструктури, що використовуються у провідних країнах світу, ще не набули розвитку в діяльності суб'єктів забезпечення національної безпеки держави.

Під диверсійною стійкістю розуміють стан забезпеченості безпеки (фізичного захисту) об'єкта, що характеризує певний ступінь його спроможності протистояти внутрішнім і зовнішнім диверсійно-терористичним та екстремістським проявам.

Для оцінювання диверсійної стійкості важливих об'єктів доцільно розглянути існуючі інструменти, які дозволяють визначити їх вразливість. Так у світовій практиці для оцінювання рівня загроз набув широкого використання метод CARVER. Метод оснований на синтезі факторів, що впливають на потенційний рівень загрози об'єкта, за шістьма напрямками: Criticality – Критичність, Accessibility – Доступність, Recuperability – Відновлюваність, Vulnerability – Вразливість, Effect – Ефект, Recognizability – Розпізнаваність. Цей інструмент дозволяє оцінювати вразливість об'єктів з точки зору диверсійних сил противника. Використовуючи метод CARVER розробляються критерії оцінювання (шкала оцінювання від 1 до 10 балів). Кожний об'єкт або критичний елемент об'єкта (якщо оцінюється один об'єкт) на підставі аналізу характеристики та системи фізичного захисту об'єкта оцінюється експертним шляхом за списком критеріїв з визначенням значення відносного показника за шкалою оцінювання.

Виявлення вразливих цілей для диверсійних сил противника за цим методом буде здійснюватися за сумарним балом для кожного об'єкта чи його критичного елемента. Значення сумарного балу кожного об'єкта чи його критичного елемента буде визначати пріоритет для їх захисту (прикриття) від диверсійних сил противника, а також вказувати на рівень диверсійної стійкості.